

Ne, Željko Cvijanović nije bio novinar za uzor

26.08.2018.

Uz poštovanje bola porodice i prijatelja Željka Cvijanovića nakon njegove smrti 25. avgusta, redakcija FN Tragača smatra da je – uprkos veoma delikatnom trenutku – potrebno ukazati na neistine koje su objavljivane u medijskim napisima o preminulom novinaru, budući da dezinformacija ostaje dezinformacija čak i kada je naslovljena sa „In Memoriam“.

Večernje novosti nazivaju Cvijanovića „jednim od najboljih srpskih novinara“, odnosno „novinarom i urednikom koji je postavio visoke standarde u novinarskoj profesiji“, a u sličnom duhu o njemu pišu Informer, Pink i niz drugih medija.

Međutim, arhivska građa koju je prikupio i priredio YUCOM, a koja je 2007. godine objavljena u publikaciji [„Željko Cvijanović – Novinar u civilu“](#), svedoči o tome da se Cvijanović kao novinar i urednik u mnogo navrata služio nečasnim i neetičkim sredstvima, među kojima je i plasiranje lažnih vesti.

U pomenutoj publikaciji priložene su kopije Cvijanovićevih tekstova, na osnovu kojih je moguće utvrditi da je nakon zločina u Srebrenici za list „Javnost“ napisao sledeće redove, koji se najdublje suprotstavljaju svim profesionalnim i moralnim načelima: „...Ulazak Srba u tu neveliku varoš nije posebno ojadio ni direktne ni posredne sudionike bosanske ratne drame... Nisu previše očajavali ni Muslimani – poraz je poraz, a gladna usta manje su gladna usta manje“. Sličnim diskursom bila je obeležena čitava njegova karijera ratnog izveštača.

Nakon rata, Cvijanović je bio urednik i novinar u nizu uticajnih medija. Ostavljajući po strani njegova politička i ideološka ubeđenja, pomenućemo samo to da je u više navrata širio lažne vesti, kako o temama od izrazitog društvenog značaja, tako i o banalnim temama za koje se moglo pretpostaviti izrazito interesovanje javnosti. Tako se, na primer, u pomenutoj publikaciji navodi da je Cvijanović u listu „Građanin“ objavljivao niz izmišljenih tekstova o navodnom napadu nožem na glumicu Koraimu Tores, koja je u Srbiji stekla veliku popularnost tumačeći ulogu Kasandre, a prikupljeni arhivski materijal svedoči i o lažnim vestima o kriminalu i ratnim zločincima.

Zbog ovih, ali i drugih primera izrazitog novinarskog neprofesionalizma, kojima se u ovom tekstu nećemo sveobuhvatno baviti, jasno je da se Željko Cvijanović ne može posmatrati kao novinarski uzor. Novinarski kredibilitet stiče se nedvosmislenim poštovanjem pravila profesije, među kojima su na prvom mestu istinitost, pravdoljubivost, korišćenje časnih sredstava, novinarska pažnja, empatija i profesionalni integritet.

Fake News Tragač

* Redakciji je 29. avgusta pristigla reakcija novinara Momčila Petrovića na ovaj tekst, koja se nalazi na kraju ovog dokumenta.

Srpski telegraf optužio KRIK za tekst Fake News Tragača

28.08.2018.

Utorak, 28. avgusta, Srpski telegraf je na 5. stranici objavio vest pod naslovom „**KRIK vređa mrtvog Željka Cvijanovića**”, pozivajući se na tekst koji nije objavio KRIK, već Fake News Tragač. Reč je o našem tekstu [„Ne, Željko Cvijanović nije bio novinar za uzor“](#), u kome na osnovu dostupne arhivske građe pojašnjavamo zbog čega su neprihvatljivi napisi medija prema kojima je Cvijanović bio „jedan od najboljih srpskih novinara“ i „čovek koji je postavio visoke standarde u novinarskoj profesiji“.

Srpski telegraf objavljeni tekst naziva bizarnim i piše da iza portala „Fake News Tragač“ stoji KRIK. Međutim, iako su „Fake News Tragač“ i KRIK-ovo „Raskrikavanje“ na istom zadatku borbe protiv dezinformacija, reč je o dva različita, nezavisna portala. Te podatke je veoma lako proveriti u impresumu oba medija.



Srpski telegraf, 28. avgust 2018, str. 5

Budući da je na društvenim mrežama u nekoliko navrata doveden u pitanje kredibilitet izvora koje smo koristili za pomenuti tekst, ovom prilikom ćemo izneti i dodatne informacije o tome. Autentičnost svih skeniranih priloga iz publikacije „Željko Cvijanović – novinar u civilu“ potvrdio nam je YUCOM, koji je izdao tu knjigu, a segmente koje smo citirali smo dodatno proverili, zahvaljujući kolegama iz sarajevskog Medijacentra, koji raspolaže bogatom novinskom arhivom iz ratnog perioda u Bosni i Hercegovini.

Tekst „**Mapa bez mrlja**“ koji je Željko Cvijanović objavio u listu „Javnost“ 22. jula 1995, u kome se na krajnje neetičan način piše o srebreničkim žrtvama, a koji smo citirali u svojoj analizi, dajemo na ovom mestu u celini, kao podsećanje na najmračniji period srpskog novinarstva, u nadi da takvom neljudskom pristupu profesiji više nikada nećemo svedočiti.

СРЕБРЕНИЦА – ДАН ПОСЛЕ

Мапа без мрља

Значај ослобађања Сребренице састоји се у простој чињеници да је после тог великог догађаја, који није потресао никога, мир у Босни ближи за неких стотинак квадратних километара, колика је била површина ексенклаве

Сцена готово као из „Ловца на јелене“: (просечни) амерички гутач вести враћа се са рада у ливница, отвара фрижидер, вади пиво, седа, укључује телевизор. Кад тамо – Сребреница више није енклава. Повлачи гутљај и мења програм. Исто. Постаје нервозан, отвара географски атлас. Али, не тражи Сребреницу (енклаву), већ Аљаску. Аљаска је још увек острво, задовољно узвикује враћеног поверења у природни поредак ствари (отпија остатак пива).

Па ипак, природни поредак је сачуван не само зато што је Аљаска (остала) острво већ и зато што Сребреница више није енклава, колико год да смо и сами научили да живимо с тим. Једна мрља на карти мање – није констатација тек естетичког или ограниченог пропагандног значаја. Она, истини за вољу, не значи много ни из војног угла (без обзира што је Србима победа тог типа била драгоцен).

Са друге стране, политички гледано, улазак Срба у ту невелику варош није посебно ојачао ни директне ни посредне судионице босанске ратне драме. Французи су ствар искористили да преврну сто и загламе: „Држите ме да га не убијем“, страхујући у себи (Боже, хоће ли ме стварно држати). Американци су манифестовали пословичну поверљивост схватајући, међутим, да је инвестиција „Енклаве“ забавља гутала зелене новчанице и да се није показала рентабилном. Британци су свету држали лекцију из прагматизма, а руски председник Борис Јељцин је, пишући писма из болесничке по-

стеље, најзад запамтено како се зове председник СР Југославије. Немци су, према обичају, били најтиши, знајући да све што се деси на крају иде на њихов млин, пуни вере да њихови противници још нису измислили такву победу коју они не могу претворити у властити тријумф.

Нису превише очајавали ни муслимани – пораз је пораз, а гладна уста мање су гладна уста мање. Вишак адреналина показао је једино муслимански премијер Харис Силајџић, који је оптужио Војску Југославије за учешће у операцијама у Босни, што можда и није без основа ако се има у виду да су по уласку у град сребреничкој деци српски војници делили „тоблероне“ чоколаде, које у Републици Српској нису виђене још од идиличних САО-времена.

Заокруживање

Значај ослобађања Сребренице састоји се у простој чињеници да је после тог великог догађаја, који није потресао никога, мир у Босни ближи за неких стотинак квадратних километара, колика је била површина ексенклаве. Јер, операција изравнавања граница и довођења државних заједница у логичан облик, што је друго име за ситуацију у којој онај коме нешто треба налази начина да то и добије, како сада ствари стоје, показатељи су да се у Босни ипак одмотава.

За Алију Изетбеговића важност Сребренице била је двојака. Уколико је имао намеру да рачуна с њом морао се суочити с тим да је реч о вароши у дубини српске територије, да

у којој није рођена ниједна истакнута фаца из СДА те да је Сребреница толико упућена на Србију да је и сопственог команданта муслиманске 78. дивизије (!!) Насера Орића увезла ни мање ни више него из личног телесног обезбеђења Слободана Милошевића.

Уколико је пак Изетбеговић рачунао на Сребреницу само као на монету за поткопуивање са Србима, не улажући у њу ништа и придајући јој стратешку важност колико и неком невабицијском киоску у Сарајеву, морао је рачунати да ће се ствар урушити сама од себе. Јер, већ више од годину дана муслимански лидер упућује вођству Републике Српске очајничке позиве за размену Сребренице, Жепе и Горажде, али остаје без правог одговора. Наравно, Срби нису показали вишак галантности да би купили оно што мање-више већ имају, тако да су последњи догађаји у средњеподрињским енкалама (Сребреница, Жепе) били тек ударање татије на посед.

Горажде

Главна питање, међутим, које се може поставити о дринским енкалама јесте – шта ће бити са Гораждем. Уколико ослободити тај град, Срби дефинитивно завршавају трагичну причу о Дрини. Истовремено, геостратешка карта Европе била би тиме из корена прекројена тако да би амбициозни Немци, чији би сан о балтичко-егејском интермаријуму морао да буде одложен барем за још један мир, у којима Срби, како сами признају, редовно губе.

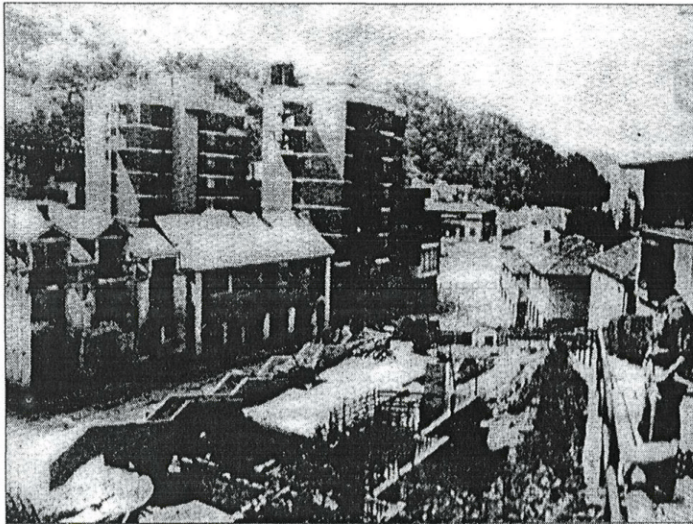
Извор „Јавности“ из Стејт департамента преноси речи једног од креатора источноевропске политике Вашингтона Ричарда Холбрука, који се залаже за речиту одбрану Горажда, будући да проценује да је тај град важно упориште за амерички притисак према Космету.

Гледано из муслиманског угла, губитком Горажда стратешка улога Сарајева била би барем преполовљена. Читава офанзива снага Расима Делића у Сарајеву, која још увек траје, усмерена је на пресецање српских комуникација (Пале-Вогошћа-Илија и Пале-Лукавица-Херцеговина), у првој фази, и, у другој, пробијање територије на правцу између највећег града бивше БиХ према Централној Босни на север, односно између Сарајева Горажда на правцу југ-југоисток. Уколико Војска Републике Српске одлучи да један картон „тоблерона“ подели и у Горажду, сва муслиманска офанзивна настојања на Трескавици, Бјелашници и Игману неповратно падају у воду, тако да би њихово даље задржавање на тим планинама било смислено искључиво као одбрана дефанзивних линија.

Осим тога, ефектна српска акција у Сребреници као и схватање да му није остало превише времена дају проперен модел Фикрету Абдићу за проширивање своје државне изван фабричког круга „Агрокомерца“. Због тога наредних дана неће бити изненађење ако дође до конкретне акције снага великокладушког Бабе, које ће показати колико су савладале лекцију изравнавања граница. За Абдића, наравно, то није тек процедурално питање (територијалног) преласка из сфере моћних посткомунистичких привредника у сферу државника.

Било како било, ликвидирањем непродукованих енкалава на истоку и северозападу бивше БиХ, та реч (енклаве) неће нестати из босанског ратног жаргона. А тада ће у агенцијским извештајима бити могућа и оваква вест: Босна и Херцеговина, муслиманска енклава на простору између Зенице и Тузле, попустила је Србији (или Хрватској) да то више не буде... Природни поредак ствари остаје не нарушен, све иде према своме крају.

ЖЕЉКО ЦВИЈАНОВИЋ



Завршетак трагичне приче о Дрини? Ослобођена Сребреница

Fake News Tragač

Reagovanje Momčila Petrovića

29.08.2018.

Kolege,

u tekstu “Ne, Željko Cvijanović nije bio novinar za uzor” naveli ste “dva primera neprofesionalizma” juče sahranjenog Željka Cvijanovića. Ne sudeći o ovom vašem uratku, zadržaću se samo na rečenici “Tako je, na primer, u listu ‘Građanin’ objavljivao niz izmišljenih tekstova o navodnom napadu nožem na glumicu Koraimu Tores, koja je u Srbiji stekla veliku popularnost tumačeći ulogu Kasandre, a prikupljeni arhivski materijal svedoči i o lažnim vestima o kriminalu i ratnim zločincima”, odnosno na njenom prvom delu koji predstavlja celinu nelogično zalepljenu za deo o ratnim zločinima.

Četiri teksta o o navodnom napadu nožem na Koraimu Tores napisao sam i objavio ja, tada zamenik glavnog i odgovornog urednika “Građanina”, a Željko Cvijanović nikakve veze sa tim nije imao. U ovom listu on je bio urednik tekstova dopisnika iz unutrašnjosti, i koliko se sećam, ni jedan autorski tekst u “Građaninu” nije objavio.

Pomenuta četiri tekesta bili su parodija na histeriju u drugim tadašnjim dnevnim listovima izazvanu posetom latinoameričke televizijske zvezde, a negativnu konotaciju (“izmišljeni tekstovi”) dobili su tek u publikaciji JUKOM, kojoj vi poklanjate bezrezervnu pažnju. Ni u toj publikaciji, međutim – opet: ako me sećanje ne vara – autorstvo tih tekstova nije pripisano Cvijanoviću, već meni.

U svojoj žurbi, pogrešili ste, dakle, i plasirali lažnu vest.

I narušili moja autorska prava. Ti tekstovi o Koraimi Tores bili su duhoviti, i ja njihovo autorstvo ne dam drugima.

Kad budete komentarisalu nekrolog meni, imajte to na umu. Mada, tada će mi biti svejedno.

Od vaše – kad smo već kod “Građanina”, da citiram i njegovog vlasnika Tijanića – “talibanske” revnosti ježim se sada.

U Beogradu, 29. avgusta 2018.

Momčilo Petrović
novinar iz Beograda